

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 26ης Μαρτίου 1996 *

Στην υπόθεση C-271/94,

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκπροσωπούμενο από τους Gregorio Garzón Clariana, jurisconsultus, Johann Schoo, προϊστάμενο τμήματος, και José Luis Rufas Quintana, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τη γενική γραμματεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Kirchberg,

προσφεύγον,

υποστηριζόμενο από την

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

παρεμβαίνουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τους Antonio Sacchettiini, διευθυντή της Νομικής Υπηρεσίας, και Amadeu Lopes Sabino, σύμβουλο της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Bruno Eynard, διευθυντή της διευθύνσεως νομικών υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, 100, Konrad Adenauer,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως της αποφάσεως 94/445/ΕΚ του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 1994, σχετικά με τα τηλεματικά δίκτυα μεταξύ διοικήσεων για τις στατιστικές επί των συναλλαγών αγαθών μεταξύ κρατών μελών (Edicom) (ΕΕ L 183, σ. 42),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, Κ. Ν. Κακούρη και G. Hirsch, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, F. A. Schockweiler, J. C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, J. L. Murray, P. Jann, H. Ragnemalm και L. Sevón (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. La Pergola

γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 10ης Οκτωβρίου 1995,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 22ας Νοεμβρίου 1995,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 27 Σεπτεμβρίου 1994, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζήτησε, δυνάμει του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΚ, την ακύρωση της αποφάσεως 94/445/ΕΚ του Συμβουλίου, της

11ης Ιουλίου 1994, σχετικά με τα τηλεματικά δίκτυα μεταξύ διοικήσεων για τις στατιστικές επί των συναλλαγών αγαθών μεταξύ κρατών μελών (Edicom) (EE L 183, σ. 42, στο εξής: απόφαση).

2 Το άρθρο 1 της απόφασεως ορίζει:

«Θεσπίζεται σύνολο δράσεων για τη διευκόλυνση της μεταβάσεως των περιφερειακών, εθνικών και κοινοτικών συστημάτων προς διαλειτουργικά συστήματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με σκοπό, σε πρώτη φάση, τη συλλογή των δηλώσεων που υποβάλλουν οι επιχειρήσεις σχετικά με τα στοιχεία των συναλλαγών επί αγαθών μεταξύ κρατών μελών, τον έλεγχό τους, την προεπεξεργασία τους και τη διάδοση των σχετικών στατιστικών αποτελεσμάτων, στο εξής αποκαλούμενο “δράση Edicom” (Electronic Data Interchange on Commerce).

Τα συστήματα αυτά διαρθρώνονται γύρω από συστήματα πληροφορήσεως κατανεμημένα σε περιφερειακό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο, η διαλειτουργικότητα των οποίων διασφαλίζεται με την ανάπτυξη και χρήση εναρμονισμένων προτύπων, προδιαγραφών και διαδικασιών επικοινωνίας.

Τα συστήματα αυτά βασίζονται κυρίως στη χρήση των τεχνικών μηχανοργανωμένης ανταλλαγής δεδομένων (EDI) για τη διαβίβαση των στατιστικών δηλώσεων. Αυτοματοποιημένες διαδικασίες μπορούν να τεθούν στη διάθεση των αρμοδίων εθνικών και κοινοτικών διοικήσεων, καθώς και των υποχρέων παροχής των στατιστικών πληροφοριών σε συμφωνία με τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

Τα συστήματα αυτά αναπτύσσονται κατά τρόπον ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες που συνδέονται με την κατάρτιση των στατιστικών επί των εγχωρίων συναλλαγών.»

3 Οι διαλαμβανόμενες στο άρθρο 1 δράσεις περιγράφονται στο άρθρο 3 της αποφάσεως. Πρόκειται ιδίως για μέτρα σχεδιασμού, αναπτύξεως και προωθήσεως λογισμικών και σχημάτων ανταλλαγής πληροφοριών, καθώς και για μέτρα σχεδιασμού, τεκμηριώσεως και προωθήσεως των μεθόδων, διαδικασιών και συμφωνιών που χρησιμοποιούνται στις ανταλλαγές πληροφοριών. Περιλαμβάνουν επίσης μέτρα υποστηρίξεως.

4 Το άρθρο 4 της αποφάσεως εξαγγέλλει τους προσανατολισμούς που λαμβάνονται υπόψη κατά την υλοποίηση των δράσεων. Το άρθρο 5, παράγραφος 1, της αποφάσεως ορίζει ότι η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της δράσεως Edicom. Η κοινοτική χρηματοδότηση προβλέπεται στο άρθρο 8 της αποφάσεως.

5 Οι αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως αναφέρονται ιδίως:

— στην ανάγκη, λόγω της ολοκληρώσεως της εσωτερικής αγοράς, καθορισμού ενός ικανοποιητικού επιπέδου ενημερώσεως επί των συναλλαγών αγαθών μεταξύ κρατών μελών με μέσα που δεν συνεπάγονται ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα και, κατά συνέπεια, στη συλλογή των στοιχείων που είναι αναγκαία απευθείας από τους αποστολείς και τους παραλήπτες, με την προσφυγή σε μεθόδους και τεχνικές που διασφαλίζουν την πληρότητα, την αξιοπιστία και την ενημέρωση (πρώτη και δεύτερη αιτιολογική σκέψη).

— στον κανονισμό (ΕΟΚ) 3330/91 του Συμβουλίου, της 7ης Νοεμβρίου 1991, για τις στατιστικές των συναλλαγών αγαθών μεταξύ κρατών μελών (ΕΕ L 316, σ. 1), ο οποίος προβλέπει τη δημιουργία προϋποθέσεων για αυξημένη προσφυγή στην αυτόματη επεξεργασία και στην ηλεκτρονική διαβίβαση των πληροφοριών με σκοπό τη διευκόλυνση του έργου των υποχρέων παροχής πληροφοριών (τρίτη αιτιολογική σκέψη).

— στην απώτερη μείωση του φόρτου που συνεπάγεται η υποβολή δηλώσεων από τις επιχειρήσεις, παράλληλα με τη βελτίωση της κυκλοφορίας των στατιστικών πληροφοριών ενόψει της δημιουργίας της ευρωπαϊκής αγοράς πληροφοριών (τέταρτη αιτιολογική σκέψη).

- στην μελλοντική απόφαση του Συμβουλίου για τη θέσπιση πολυετούς κοινοτικής δράσεως στηριξέως της εφαρμογής των διευρωπαϊκών τηλεματικών δικτύων ανταλλαγής στοιχείων μεταξύ των διοικήσεων (IDA), η οποία πρέπει να συμπληρωθεί με βάσεις λειτουργικού χαρακτήρα, ιδίως στον στατιστικό τομέα (πέμπτη αιτιολογική σκέψη).
- στην κατάρτιση εναρμονισμένων στατιστικών, στην προώθηση της χρήσεως εναρμονισμένων προτύπων και εννοιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και στις εργασίες τυποποιήσεως που λαμβάνουν χώρα σε διεθνές επίπεδο στον τομέα της μηχανοργανωμένης ανταλλαγής στοιχείων (έκτη, έβδομη και όγδοη αιτιολογική σκέψη).
- στο γεγονός ότι η κατάρτιση κοινών στατιστικών προτύπων που επιτρέπουν την παραγωγή εναρμονισμένων πληροφοριών συνιστά δράση δυνάμενη να αναληφθεί αποτελεσματικά μόνο σε κοινοτικό επίπεδο, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη όπου πρόκειται να πραγματοποιηθεί (ένατη αιτιολογική σκέψη).

6 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, η αρχική πρόταση της Επιτροπής, η οποία υποβλήθηκε στις 15 Μαρτίου 1993 (ΕΕ C 87, σ. 10), θεμελιωνόταν στο άρθρο 100 Α της Συνθήκης ΕΟΚ. Σύμφωνα με το άρθρο αυτό, το Συμβούλιο διαβουλευθήκε με το Κοινοβούλιο επί της ανωτέρω προτάσεως. Το Κοινοβούλιο την ενέκρινε στις 27 Οκτωβρίου 1993, υπό την επιφύλαξη μιας τροποποίησης που δεν αφορούσε τη νομική βάση (ΕΕ C 315, σ. 133).

7 Με έγγραφο της 10ης Μαρτίου 1994, το Συμβούλιο προέβη σε νέα διαβούλευση με το Κοινοβούλιο προκειμένου να αντικατασταθεί η προταθείσα νομική βάση από το άρθρο 235 της Συνθήκης ΕΚ. Στο ίδιο έγγραφο διευκρινιζόταν ότι, από τις συζητήσεις επί της προτεινομένης αποφάσεως, κατά τη σύνοδό του της 16ης Δεκεμβρίου 1993, «διαφάνηκε η τάση θεμελιώσεως της αποφάσεως στο άρθρο 235 της Συνθήκης» και «θεωρήθηκε ιδίως ότι, επειδή πρόκειται για ένα σύνολο δράσεων και λόγω του ότι στην πραγματικότητα δεν πρόκειται για μέτρα εναρμονίσεως θεσπιζόμενα με την εν λόγω απόφαση, δεν υφίστανται άλλες εξουσίες πέραν εκείνων του άρθρου 235». Το Συμβούλιο επισυνήψε στο εν λόγω έγγραφο το κείμενο του σχεδίου αποφάσεως, όπως αυτό προσέκυπτε από τις εργασίες του. Στη συνέχεια της νέας αυτής διαβουλεύσεως, το Κοινοβούλιο εξέδωσε στις 5 Μαΐου 1994 ψήφισμα με το οποίο αμφισβητούσε το κύρος της προτεινομένης από το Συμβούλιο νομικής βάσεως και έκρινε ότι η πρόταση της Επιτροπής έπρεπε να στηριχθεί στο άρθρο 129 Δ, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ.

- 8 Επειδή το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφασή του με βάση το άρθρο 235 της Συνθήκης, το Κοινοβούλιο άσκησε την παρούσα προσφυγή ακυρώσεως.
- 9 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 11ης Ιανουαρίου 1995, επετράπη στην Επιτροπή να παρέμβει προς υποστήριξη των αιτημάτων του Κοινοβουλίου.
- 10 Προς στήριξη της προσφυγής του, το Κοινοβούλιο ισχυρίζεται, κυρίως, ότι η απόφαση έπρεπε να στηρίζεται στο άρθρο 129 Δ, τρίτο εδάφιο, της Συνθήκης και, επικουρικώς, στο άρθρο 100 Α. Υπενθυμίζει ότι οι διατάξεις αυτές προβλέπουν, αντίστοιχα, τη διαδικασία της συνεργασίας και της συναποφάσεως, ενώ το άρθρο 235, νομική βάση που επελέγη κατά την έκδοση της αποφάσεως, προβλέπει απλώς τη διαβούλευση με το Κοινοβούλιο.
- 11 Η Επιτροπή υποστηρίζει τα αιτήματα του Κοινοβουλίου περί ακυρώσεως της αποφάσεως. Θεωρεί, πάντως, ότι το άρθρο 100 Α είχε το προβάδισμα, ως ορθή νομική βάση της αποφάσεως, έναντι του άρθρου 129 Δ, τρίτο εδάφιο.
- 12 Αντίθετα, το Συμβούλιο εκτιμά ότι ούτε το άρθρο 129 Δ, τρίτο εδάφιο, ούτε το άρθρο 100 Α μπορούσαν να αποτελέσουν τη βάση της αποφάσεως και ότι, ελλείψει ειδικών εξουσιών, το άρθρο 235 αποτελούσε τη μόνη κατάλληλη νομική βάση.

Επί του βασιμίου της προσφυγής

- 13 Πρέπει, εκ προοιμίου, να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η επίκληση του άρθρου 235 της Συνθήκης, ως νομικής βάσεως μιας πράξεως, δικαιολο-

γείται μόνον εφόσον καμιά άλλη διάταξη της Συνθήκης δεν απονέμει στα κοινοτικά όργανα την αναγκαία αρμοδιότητα προς έκδοσή της (βλ. ιδίως, αποφάσεις της 26ης Μαρτίου 1987, 45/86, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1987, σ. 1493, σκέψη 13, και της 13ης Ιουλίου 1995, C-350/92, Ισπανία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1995, σ. I-1985, σκέψη 26).

- 14 Επίσης, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στο πλαίσιο του συστήματος των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας, η επιλογή της νομικής βάσεως μιας πράξεως πρέπει να στηρίζεται σε αντικειμενικά στοιχεία επιδεχόμενα δικαστικό έλεγχο. Μεταξύ των στοιχείων αυτών συγκαταλέγονται, ιδίως, ο σκοπός και το περιεχόμενο της πράξεως (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 11ης Ιουνίου 1991, C-300/89, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1991, σ. I-2867, σκέψη 10, και της 9ης Νοεμβρίου 1995, C-426/93, Γερμανία κατά Συμβουλίου, που δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 29).
- 15 Επομένως, πρέπει να εξεταστεί αν η προσβαλλόμενη απόφαση μπορούσε να στηριχθεί στο άρθρο 129 Δ, τρίτο εδάφιο, ή στο άρθρο 100 Α.
- 16 Το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι η απόφαση εμπίπτει στις αρμοδιότητες που απονέμει το άρθρο 129 Γ, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση, σύμφωνα με το οποίο, «Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που αναφέρονται στο άρθρο 129 Β, η Κοινότητα (...) εκτελεί κάθε δράση που αποδεικνύεται αναγκαία για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των δικτύων, ιδίως στον τομέα της εναρμονίσεως των τεχνικών προτύπων». Το άρθρο 129 Δ, τρίτο εδάφιο, προβλέπει την ακολουθητέα για τη θέσπιση των μέτρων αυτών διαδικασία.
- 17 Το Συμβούλιο τονίζει κατ' αρχάς ότι η απόφαση δεν αποσκοπεί στη δημιουργία δικτύου, αλλά στην ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων λειτουργικής φύσεως, οπότε εμμέσως μόνον αφορά τα δίκτυα. Κατά το Συμβούλιο, ο πυρήνας του άρθρου 129 Β έγκειται στη δημιουργία δικτύων.

- 18 Στη συνέχεια, το Συμβούλιο εκτιμά ότι η απόφαση δεν εντάσσεται ως προέκταση στα προγενέστερα προγράμματα Caddia, INSIS και TEDIS, τα οποία θεσπίστηκαν αντιστοίχως με τις αποφάσεις 85/214/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 26ης Μαρτίου 1985, για τον συντονισμό των ενεργειών των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με την εκτέλεση μακροπροθέσμου προγράμματος που αφορά τη χρησιμοποίηση της τηλεματικής στα κοινοτικά συστήματα πληροφόρησης επί των εισαγωγών και εξαγωγών, καθώς και με τη διαχείριση και τον δημοσιονομικό έλεγχο των οργανώσεων της γεωργικής αγοράς (ΕΕ L 96, σ. 35), 82/869/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 1982, για τον συντονισμό των δραστηριοτήτων των κρατών μελών και των κοινοτικών οργάνων όσον αφορά τη διερεύνηση των αναγκών και την επεξεργασία των προτάσεων για την καθιέρωση κοινού συστήματος πληροφοριών μεταξύ των οργάνων της Κοινότητας (ΕΕ L 368, σ. 40), και 87/499/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Οκτωβρίου 1987, για τη θέσπιση κοινοτικού προγράμματος σχετικά με την ηλεκτρονική μεταβίβαση δεδομένων για εμπορική χρήση, μέσω των δικτύων επικοινωνίας (TEDIS) (ΕΕ L 285, σ. 35). Το Συμβούλιο υποστηρίζει ότι, επειδή οι ανωτέρω αποφάσεις εκδόθηκαν δυνάμει του άρθρου 235 της Συνθήκης, το ίδιο άρθρο συνιστά και την κατάλληλη νομική βάση της προσβαλλομένης απόφασης.
- 19 Τέλος, το Συμβούλιο διατείνεται ότι, όπως προκύπτει από τη διατύπωση και τη δομή του άρθρου 129 Γ, παράγραφος 1, η προβλεπόμενη στην εν λόγω διάταξη κοινοτική δράση χωρίζεται σε διαδοχικά στάδια. Σε πρώτη φάση, πρόκειται για τον καθορισμό των προσανατολισμών και την εξατομίκευση των σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος (άρθρο 129 Γ, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση). Σε δεύτερη φάση, ο κοινοτικός νομοθέτης θεσπίζει, εφόσον αυτό απαιτείται, τα μέτρα που αφορούν τη διαλειτουργικότητα των δικτύων (δεύτερη περίπτωση της ίδιας παραγράφου). Σε μια τελική φάση, η Κοινότητα χρηματοδοτεί ενδεχομένως τα σχέδια κοινού ενδιαφέροντος (τρίτη περίπτωση της ίδιας παραγράφου). Συνεπώς, οι δράσεις που αποσκοπούν στη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των δικτύων αποτελούν συνάρτηση του ορισμού των υπό μελέτη δράσεων στο πλαίσιο των προσανατολισμών. Δεδομένου ότι στην προκειμένη περίπτωση οι προσανατολισμοί δεν είχαν προκαθοριστεί, η απόφαση δεν ήταν δυνατό να στηριχθεί στο άρθρο 129 Δ.
- 20 Η επιχειρηματολογία του Συμβουλίου δεν μπορεί να γίνει δεκτή.
- 21 Όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 7 των προτάσεών του, αρκετά κοινοτικά μέτρα αποσκοπούν, στο πλαίσιο της λειτουργίας της

εσωτερικής αγοράς και της διαχείρισεως των κοινών πολιτικών, στη διασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου πληροφωρήσεως επί των συναλλαγών αγαθών μεταξύ των κρατών μελών, με μέσα που δεν συνεπάγονται ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα. Υπό την έννοια αυτή, τα στοιχεία συλλέγονται απευθείας από τους αποστολείς και τους παραλήπτες. Η αύξουσα χρήση της αυτόματης επεξεργασίας και της ηλεκτρονικής διαβιβάσεως των πληροφοριών, καθώς και η επιταγή περί συμβατών συστημάτων, συνιστούν τεχνικής φύσεως λεπτομέρειες που συμβάλλουν στην εύρυθμη λειτουργία της συλλογής των δεδομένων, παράλληλα με τη διευκόλυνση του έργου των υποχρέων παροχής πληροφοριών, ιδίως των επιχειρήσεων.

- 22 Η απόφαση εντάσσεται ουσιαστικά στα πλαίσια του σκοπού αυτού. Πράγματι, όπως προκύπτει από την πρώτη, δεύτερη και τέταρτη αιτιολογική σκέψη, η απόφαση αποσκοπεί στην ανάπτυξη της συλλογής, απευθείας από τους αποστολείς και τους παραλήπτες, των στοιχείων που είναι αναγκαία για τις συναλλαγές επί αγαθών μεταξύ κρατών μελών, με την προσφυγή σε μεθόδους και τεχνικές που διασφαλίζουν την πληρότητα, την αξιοπιστία και το επίκαιρο των στοιχείων αυτών. Επίσης, η τρίτη αιτιολογική σκέψη παραπέμπει στον κανονισμό 3330/91, ο οποίος προβλέπει τη δημιουργία των προϋποθέσεων για αύξουσα χρήση της αυτόματης επεξεργασίας και της ηλεκτρονικής διαβιβάσεως πληροφοριών με σκοπό τη διευκόλυνση του έργου των υποχρέων παροχής πληροφοριών. Τέλος, η πέμπτη αιτιολογική σκέψη διευκρινίζει ότι η μελλοντική απόφαση του Συμβουλίου για τη θέσπιση πολυετούς κοινοτικής δράσεως προς υποστήριξη της εφαρμογής διευρωπαϊκών τηλεματικών δικτύων ανταλλαγής στοιχείων μεταξύ των διοικήσεων (IDA) πρέπει «να συμπληρωθεί με δράσεις λειτουργικού χαρακτήρα, ιδίως στον στατιστικό τομέα».

- 23 Το ίδιο το περιεχόμενο της αποφάσεως επιβεβαιώνει ότι ο προορισμός της έγκειται στη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των εθνικών τηλεματικών δικτύων και στην κατ' αυτόν τον τρόπο διευκόλυνση της συγκλίσεώς τους με στόχο διευρωπαϊκό τηλεματικό δίκτυο συλλογής και διαβιβάσεως πληροφοριών μεταξύ των διοικήσεων. Πράγματι, το άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, προβλέπει τη θέσπιση ενός συνόλου «δράσεων που θα διευκολύνει τη μετάβαση περιφερειακών, εθνικών και κοινοτικών συστημάτων προς διαλειτουργικά συστήματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο». Κατά το δεύτερο εδάφιο του ίδιου άρθρου, «τα συστήματα αυτά διαρθρώνονται γύρω από τα συστήματα πληροφωρήσεως τα οποία κατανέμονται σε περιφερειακό, εθνικό και κοινοτικό επίπεδο και η διαλειτουργικότητα των οποίων εξασφαλίζεται με την ανάπτυξη και τη χρήση εναρμονισμένων προτύπων, προδιαγραφών και διαδικασιών επικοινωνίας». Οι δράσεις

Edicom, όπως περιγράφονται στο άρθρο 3 της αποφάσεως, συνίστανται ιδίως σε μέτρα τεχνικής φύσεως με προορισμό τη δημιουργία των προϋποθέσεων ώστε να καταστεί εφικτό στα εθνικά δίκτυα να αποτελέσουν ένα διευρωπαϊκό τηλεματικό δίκτυο.

- 24 Όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από την προηγούμενη πρακτική, αρκεί να υπομνησθεί ότι η απλή πρακτική του Συμβουλίου δεν μπορεί να παρεκκλίνει από τους κανόνες της Συνθήκης και, συνακόλουθα, δεν μπορεί να αποτελέσει προηγούμενο, δεσμευτικό για τα όργανα της Κοινότητας, ως προς την ορθή νομική βάση (βλ., ιδίως, απόφαση της 23ης Φεβρουαρίου 1988, 68/86, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 855, σκέψη 24). Εξάλλου, η θέσπιση των προγραμμάτων Caddia, INSIS και TEDIS, τα οποία επικαλείται το Συμβούλιο, προηγήθηκε της θεσπίσεως του τίτλου XII της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σχετικά με τα διευρωπαϊκά δίκτυα, και, συνεπώς, της θέσεως σε ισχύ του άρθρου 129 Δ.
- 25 Όσον αφορά το ζήτημα της διαπλοκής μεταξύ των διαφόρων περιπτώσεων του άρθρου 129 Γ, παράγραφος 1, πρέπει να τονιστεί ότι το άρθρο 129 Β, το οποίο παραθέτει τους στόχους των οποίων η επίτευξη επιδιώκεται με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 129 Γ κοινοτικά μέτρα, ορίζει στην παράγραφο 1 ότι «η Κοινότητα συμβάλλει στη δημιουργία και την ανάπτυξη διευρωπαϊκών δικτύων», ενώ στην παράγραφο 2 προβλέπει ότι «η δράση της Κοινότητας αποσκοπεί στην προώθηση της διασυνδέσεως και διαλειτουργικότητας των εθνικών δικτύων, καθώς και της προσβάσεως στα δίκτυα αυτά». Ακολούθως, αφενός, το άρθρο 129 Γ, παράγραφος 1, προβλέπει, στην πρώτη περίπτωση, τον καθορισμό ενός συνόλου προσανατολισμών που καλύπτουν τους στόχους, τις προτεραιότητες και τις γενικές γραμμές των μελετωμένων δράσεων και εξατομικεύουν τα σχέδια κοινού ενδιαφέροντος, περιλαμβάνει δε, στην τρίτη περίπτωση, διάταξη σχετικά με τη συμμετοχή της Κοινότητας στις χρηματοδοτικές προσπάθειες των κρατών μελών για σχέδια κοινού ενδιαφέροντος χρηματοδοτούμενα από τα κράτη μέλη και εξατομικευόμενα στο πλαίσιο των διαλαμβανομένων στην πρώτη περίπτωση προσανατολισμών. Αφετέρου, η παράγραφος 1 προβλέπει, ως δεύτερη περίπτωση, την υλοποίηση εκ μέρους της Κοινότητας κάθε δράσεως που αποδεικνύεται αναγκαία για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των δικτύων, ιδίως στον τομέα της εναρμονίσεως των τεχνικών προτύπων.
- 26 Μολονότι δεν αμφισβητείται ότι η εγκαθίδρυση και ανάπτυξη διευρωπαϊκών δικτύων στους τομείς των τηλεπικοινωνιών ενέχουν τα στοιχεία της διασυνδέ-

σεως και διαλειτουργικότητας μεταξύ των εθνικών δικτύων, αλλά και της προ-σβάσεως σ' αυτά, και μολονότι ο καθορισμός των προβλεπομένων στο άρθρο 129 Γ, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, προσανατολισμών συμπεριλαμβάνει τους στόχους αυτούς, από την οικονομία και τη διατύπωση της παραγράφου αυτής προκύπτει ότι κάθε δράση της Κοινότητας, αποσκοπούσα στη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των εθνικών δικτύων, δεν πρέπει κατ' ανάγκη να προηγείται του καθορισμού προσανατολισμών σύμφωνα προς τις διατάξεις του άρθρου 129 Γ, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση. Αυτό συμβαίνει ιδίως στην περίπτωση, όπως η επίδικη, όπου δεν πρόκειται παρά για τη θέσπιση λειτουργικών δράσεων με προορισμό την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των υφισταμένων εθνικών δικτύων, προκειμένου αυτά να καταστούν τεχνικώς συμβατά, ώστε να ενταχθούν σε ένα διευρωπαϊκό δίκτυο. Εξάλλου, όπως παρατήρησε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 11 των προτάσεών του, αρκετά κοινοτικά μέτρα, θεσπισθέντα πριν από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, είχαν ήδη προσδιορίσει τους προσανατολισμούς εντός των οποίων εντάσσεται η απόφαση.

- 27 Επομένως, οι δράσεις Edicom συνιστούν μέτρα διαλαμβανόμενα στο άρθρο 129 Γ, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση, ενώ, υπό περιστάσεις όπως οι ισχύουσες εν προκειμένω, δεν απαιτείται προηγουμένως ο καθορισμός των κατά την ίδια παράγραφο, πρώτη περίπτωση, προσανατολισμών.
- 28 Επιβάλλεται ακόμη η εξέταση της απόψεως που προέβαλε ως κύριο ισχυρισμό η Επιτροπή, σύμφωνα με τον οποίο το άρθρο 100 Α αποτελεί την ορθή νομική βάση της αποφάσεως.
- 29 Η Επιτροπή διατείνεται ότι ο βασικός στόχος των δράσεων Edicom συνίσταται στη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς. Το τηλεματικό δίκτυο προσφέρεται απλώς ως υπόθεμα των δράσεων αυτών, προς εξυπηρέτηση του σκοπού αυτού. Επομένως, η απόφαση στοχεύει στην εναρμόνιση των συστημάτων συλλογής και των συλλεκτών στατιστικών πληροφοριών που αφορούν τις συναλλαγές εμπορευμάτων εντός της εσωτερικής αγοράς. Συναφώς, η Επιτροπή αναφέρεται ιδίως στις αιτιολογικές σκέψεις και στα δύο πρώτα εδάφια του άρθρου 1 της αποφάσεως. Η Επιτροπή μνημονεύει επίσης

τους στενούς δεσμούς μεταξύ της αποφάσεως Edicom και του προαναφερθέντος κανονισμού 3330/91, ο οποίος στηρίζεται στο άρθρο 100 Α. Τέλος, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι όλες οι αναληφθείσες με την Edicom δράσεις μπορούσαν να έχουν ενσωματωθεί στον προαναφερθέντα κανονισμό ή να είναι απόρροιά του, όπως συμβαίνει με τους λοιπούς κανονισμούς εφαρμογής, οπότε, στην περίπτωση αυτή, θα επιβαλλόταν η προσφυγή στο άρθρο 100 Α.

30 Το Κοινοβούλιο εκτιμά ότι η απόφαση εμφανίζει και ορισμένα χαρακτηριστικά εμπόκτοντα στην εγκαθίδρυση και στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Θεωρεί, πάντως, ότι το άρθρο 129 Δ είναι ειδικότερη διάταξη σε σχέση με εκείνη του άρθρου 100 Α για τα ζητήματα που εμπόκτουν στο πεδίο εφαρμογής του. Σύμφωνα με το Κοινοβούλιο, κατά την επιλογή της νομικής βάσεως πρέπει να προτιμάται η πλέον ακριβής.

31 Η επιχειρηματολογία της Επιτροπής δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

32 Πράγματι, όπως αναφέρθηκε στις σκέψεις 22 και 23 της παρούσας αποφάσεως, η απόφαση έχει ως κύριο στόχο τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των εθνικών δικτύων μέσω λειτουργικών πράξεων τεχνικής φύσεως. Γεγονός είναι ότι η απόφαση εξυπηρετεί και τους στόχους της εσωτερικής αγοράς, οι οποίοι όμως είναι παρακολουθηματικού χαρακτήρα σε σχέση με τον κύριο στόχο, με αποτέλεσμα το άρθρο 100 Α να μη μπορεί να συνιστά την ενδεδειγμένη νομική βάση προς έκδοσή της. Συναφώς, έχει σημασία να υπομνησθεί ότι το Δικαστήριο έχει ήδη αποφανθεί ότι απλώς και μόνον το γεγονός ότι το ζήτημα αφορά και την εγκαθίδρυση ή τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς δεν αρκεί ώστε να τύχει εφαρμογής το άρθρο 100 Α της Συνθήκης (βλ., ιδίως, απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 1991, C-70/88, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1991, σ. I-4529, σκέψη 17).

33 Πρέπει να υπογραμμιστεί ακόμη ότι, από την ίδια τη διατύπωση του άρθρου 129 Β, στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 129 Γ, τα διευρωπαϊκά δίκτυα αποσκοπούν, μεταξύ άλλων, στην υλοποίηση των αναφερομένων στο άρθρο 7 Α στόχων, ήτοι στην εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς. Όσον αφορά, ιδίως, τη διαλειτουργικότητα των δικτύων, στα πλαίσια της εγκαθιδρύσεως της εσωτερικής αγοράς, το άρθρο 129 Γ, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση, συνιστά

ρύθμιση ειδικότερη σε σχέση με εκείνη του άρθρου 100 Α. Επομένως, έστω και αν η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί και στην επίτευξη μη επιδιωκόμενων με το άρθρο 100 Α στόχων, δεν μπορεί εξ αυτού να συναχθεί επιχείρημα υπέρ του περιορισμού του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 129 Γ, παράγραφος 1, δεύτερη περίπτωση.

- 34 Σχετικά με την παραπομπή, εκ μέρους της Επιτροπής, στον κανονισμό 3330/91, υπενθυμίζεται περαιτέρω η προαναφερθείσα στη σκέψη 24 νομολογία, σύμφωνα με την οποία η απλή πρακτική ενός οργάνου δεν μπορεί να παρεκκλίνει από τους κανόνες της Συνθήκης και να αποτελέσει προηγούμενο, δεσμευτικό για τα όργανα της Κοινότητας.
- 35 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι, αφού η απόφαση έπρεπε να εκδοθεί δυνάμει του άρθρου 129 Δ, τρίτο εδάφιο, είναι ακυρωτέα.

Επί της διατηρήσεως σε ισχύ των εννόμων αποτελεσμάτων της αποφάσεως

- 36 Με το υπόμνημά του αντικρούσεως το Συμβούλιο ζήτησε από το Δικαστήριο, σε περίπτωση ακυρώσεως της αποφάσεως, να διατηρήσει σε ισχύ τα εξ αυτής έννομα αποτελέσματα, λαμβάνοντας υπόψη την αναστάτωση που θα προέλθει από τυχόν αναδρομική ακύρωση και την ανάγκη διασφάλισης της συνεχείας της υπηρεσίας. Η Επιτροπή συμφώνησε με το αίτημα αυτό. Απαντώντας σε ερώτηση του Δικαστηρίου, τα δύο όργανα διευκρινίζουν ότι, από την έναρξη ισχύος της αποφάσεως, τα δύο προγράμματα δράσεως για τα έτη 1994 και 1995 οδήγησαν στην ανάληψη ή πραγματοποίηση 128 δράσεων που αποτέλεσαν αντικείμενο των αποφάσεων 94/765/EK, της 18ης Νοεμβρίου 1994 (EE L 304, σ. 41), 95/126/EK, της 6ης Απριλίου 1995 (EE L 84, σ. 10), και 95/234/EK, της 22ας Ιουνίου 1995 (EE L 156, σ. 80), εκ μέρους της Επιτροπής. Τα δύο όργανα υποστηρίζουν επίσης ότι τυχόν διακοπή της συνεχείας των δράσεων Edicom, λόγω της μη περαιτέρω συλλογής στοιχείων εκ μέρους των επιχειρήσεων, θα σήμαινε αδυναμία των κρατών μελών να καταρτίσουν, επί τηλεματικής

βάσεως, τις στατιστικές επί των ενδοκοινοτικών συναλλαγών αγαθών. Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι εκ του λόγου αυτού θα ήταν αναγκαία η επαναφορά της συλλογής των πληροφοριακών στοιχείων μέσω εντύπων.

- 37 Κατά τη συνεδρίαση, το Κοινοβούλιο διευκρίνισε ότι δεν θα αντιπαστόταν σε παρόμοιο αίτημα, όσον αφορά τα αποτελέσματα που παρήχθησαν προ της ημερομηνίας εκδόσεως της ακυρωτικής αποφάσεως του Δικαστηρίου. Πάντως, αντιτάχθηκε σε τυχόν εφαρμογή της αποφάσεως, μετά την έκδοση της αποφάσεως του Δικαστηρίου, μέχρι τη λήψη νέας αποφάσεως, επειδή εκτιμά ότι η διατήρηση σε ισχύ των μελλοντικών εννόμων αποτελεσμάτων της αποφάσεως θα στερούσε την απόφαση του Δικαστηρίου από την πρακτική αποτελεσματικότητά της.
- 38 Σε απάντηση της ενστάσεως αυτής, η Επιτροπή διατείνεται ότι η διατήρηση σε ισχύ μόνον των εννόμων αποτελεσμάτων της αποφάσεως που παρήχθησαν προ της αποφάσεως του Δικαστηρίου θα έθιγε σοβαρά τις ήδη αναληφθείσες δράσεις, υπό την έννοια ότι θα ήταν αδύνατη η περαιτέρω υλοποίησή τους.
- 39 Όπως προκύπτει από τα πληροφοριακά στοιχεία που παρέσχον το Συμβούλιο και η Επιτροπή, προκειμένου να αποφευχθεί η διακοπή των ήδη αναληφθεισών δράσεων Edicom και για σοβαρούς λόγους ασφαλείας δικαίου, είναι αναγκαίο να διατηρηθούν σε ισχύ τα έννομα αποτελέσματα των αποφάσεων που εξέδωσε ήδη η Επιτροπή με βάση την ακυρούμενη απόφαση. Αντίθετα, όσον αφορά τα λοιπά αποτελέσματα της ακυρουμένης αποφάσεως, ούτε το Συμβούλιο ούτε η Επιτροπή διαφώτισαν το Δικαστήριο ως προς τις δυσχέρειες που θα συνεπαγόταν συναφώς η ακύρωση της αποφάσεως. Ελλείψει τέτοιων διευκρινίσεων, το Δικαστήριο δεν είναι σε θέση να εκτιμήσει το περιεχόμενο και την έκταση των δυσχερειών αυτών και να δεχθεί το συναφές αίτημα των δύο θεσμικών οργάνων.
- 40 Ενόψει των ειδικών περιστάσεων της υποθέσεως και για λόγους ασφαλείας δικαίου, παρεμφερείς προς εκείνους που ανακύπτουν σε περίπτωση ακυρώσεως ορισμένων κανονισμών, δικαιολογείται η εκ μέρους του Δικαστηρίου άσκηση της εξουσίας που του αναγνωρίζει ρητώς το άρθρο 174, δεύτερο

εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, σε περίπτωση ακυρώσεως κανονισμού, να προσδιορίζει εκείνα τα αποτελέσματα της ακυρουμένης αποφάσεως που πρέπει να διατηρηθούν σε ισχύ. Συνεπώς, πρέπει να διατηρηθούν σε ισχύ τα αποτελέσματα των αποφάσεων που εξέδωσε ήδη η Επιτροπή, στηριχθείσα στην ακυρούμενη απόφαση, μέχρι της θέσεως σε ισχύ της αποφάσεως που πρόκειται να εκδοθεί με την ορθή νομική βάση.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 41 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Το Κοινοβούλιο ζήτησε την καταδίκη του Συμβουλίου στα δικαστικά έξοδα. Δεδομένου ότι το Συμβούλιο ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα. Κατ' εφαρμογή του ίδιου άρθρου, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, η Επιτροπή, παρεμβαίνουσα, φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την απόφαση 94/445/ΕΚ του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 1994, σχετικά με τα τηλεματικά δίκτυα μεταξύ διοικήσεων για τις στατιστικές επί των συναλλαγών αγαθών μεταξύ κρατών μελών (Edicom).
- 2) Διατηρεί σε ισχύ τα αποτελέσματα των αποφάσεων που εξέδωσε ήδη η Επιτροπή, στηριχθείσα στην ακυρούμενη απόφαση, μέχρι της θέσεως σε ισχύ της αποφάσεως που πρόκειται να εκδοθεί με την ορθή νομική βάση.

3) Καταδικάζει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

4) Η Επιτροπή φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Rodríguez Iglesias

Κακούρης

Hirsch

Mancini

Schockweiler

Moitinho de Almeida

Gulmann

Murray

Jann

Ragnemalm

Sevón

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 26 Μαρτίου 1996.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

R. Grass

G. C. Rodríguez Iglesias